



ORDIN
mun. Chișinău

„09” decembrie 2021

Nr. 23

┌
Cu privire la aprobarea și punerea în aplicare
a Politicii Antifraudă și Anticorupție

În scopul asigurării respectării prevederilor Legii nr.325/2013 „Privind evaluarea integrității instituționale”, precum și a amplificării controalelor interne aferente combaterii fraudei și corupției în cadrul Ministerului Mediului, precum și a autorităților administrative din subordinea ministerului, în temeiul pct. 7, subpct. 10), pct. 8 subpct. 6) și 14), pct. 9 subpct. 4), 5) și 11) al Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.145/2021,

ORDON:

1. Se aprobă Politica Antifraudă și Anticorupție a Ministerului Mediului, conform anexei.
2. Se nominalizează Serviciul audit intern responsabil pentru exercitarea controlului asupra implementării și respectării prevederilor Politicii.
3. Serviciul informare și comunicare cu mass-media va asigura plasarea Politicii Antifraudă și Anticorupție pe pagina web a Ministerului.
4. Prezentul ordin se aduce la cunoștință tuturor angajaților Ministerului Mediului și a autorităților administrative din subordinea ministerului.
5. Controlul asupra executării prezentului ordin mi-l asum.

Ministru

Iuliana CANTARAGIU

POLITICA ANTIFRAUDĂ ȘI ANTICORUPȚIE A MINISTERULUI MEDIULUI

I. SCOPUL POLITICII ANTIFRAUDĂ ȘI ANTICORUPȚIE

1. Politica antifraudă și anticorupție este elaborată pentru a consolida controalele interne, care au scopul să ajute detectarea și prevenirea fraudei și a altor activități ilegale, desfășurate în detrimentul intereselor financiare, patrimoniale și de imagine a Ministerului Mediului.

2. Scopul principal al prezentei Politici este crearea unui mediu instituțional intern care să defavorizeze inhibarea fraudei, contribuind la conștientizarea riscurilor și a consecințelor de fraudă și corupție.

II. DOMENIUL DE APLICARE

3. Prevederile prezentei Politici se aplică fraudelor și suspiciunilor de fraudă, care implică personalul Ministerului Mediului și a autorităților administrative din subordinea ministerului în raport cu alte părți, cu relații de natură financiară și/sau non-financiară.

4. Activitatea de investigare a fraudei/suspiciunii de fraudă va fi efectuată indiferent de nivelul riscului asociat, poziția ocupată, sau relația contra părții cu Ministerul Mediului și/sau autorităților administrative din subordinea acestuia.

III. NOȚIUNI GENERALE

5. **Frauda** - reprezintă orice act ilegal, caracterizat prin înșelăciune, disimulare sau trădare a încrederii, comise de persoane și de entități în scopul obținerii avantajelor financiare, bunurilor sau sarcinilor, eschivării de la efectuarea plăților obligatorii, sau garantarea altor avantaje personale ori de afaceri. Frauda presupune inclusiv obținerea la moment sau provocarea pe viitor a unor beneficii sau avantaje necuvenite, ca rezultat al raportării financiare frauduloase, însușirii ilegale de active, neconformității cu actele normative și legislative, știrbirii imaginii și reputației Ministerului Mediului.

6. **Abuzul** - reprezintă utilizarea intenționată, necuvenită sau necorespunzătoare a bunurilor, echipamentelor, resurselor entității, inclusiv depășirea

împuternicirilor atribuite personalului, în scopul obținerii unor avantaje materiale, sau de alt gen.

7. **Corupția** - presupune folosirea ilegală de către angajat a funcției deținute în scopul primirii personal sau pentru o terță persoană a unor beneficii nemeritate, cum ar fi bunuri materiale/nemateriale sau avantaje; darea de mită; luarea de mită; traficul de influență; etc..

8. Elementele care formează conceptul de **triunghi al fraudei**, necesar în prevenirea fenomenului respectiv, sunt următoarele:

Oportunitatea – situațiile și circumstanțele care favorizează comiterea fraudelor, cum ar fi activitățile, procesele asupra cărora persoanele au acces necontrolat.

Justificarea (conștientizarea) – necesitatea persoanelor să-și justifice acțiunile frauduloase în propria minte, acceptând psihologic propriile acțiuni conform principiului anormalității – „*contrar regulilor stabilite*”.

Motivația – reprezintă depășirea/înfrângerea onestității oamenilor, generată de presiunea financiară/stimulente – obținerea de mijloace financiare, bunuri materiale, servicii, avantaje, etc..

IV. PRINCIPII ȘI INSTRUMENTE

9. Conducerea Ministerului Mediului promovează o politică de toleranță zero în legătură cu fraudă, mobilizând toți angajații să acționeze, în toate circumstanțele demn și imparțial, cu onestitate și integritate, să nu facă abuz de poziția ocupată, să protejeze toate resursele încredințate.

10. La nivelul Ministerului Mediului și a autorităților administrative din subordinea acestuia, politica antifraudă este promovată prin următoarele:

1) Investigarea internă a oricăror semnalări de fraudă, dacă acestea conțin suficiente probe sau detalii privind fraudă comisă sau presupusă;

2) Sesizarea organelor abilitate, în cazul constatării faptelor de fraudă;

3) Întreprinderea măsurilor în vederea recuperării oricăror pierderi materiale și de imagine, rezultate din fraudă;

4) Aplicarea măsurilor disciplinare asupra responsabililor de stabilire a măsurilor de control și supraveghere, în admiterea erorii, care au condiționat fraudă;

5) Raportarea imediată a tuturor fraudelor/suspiciunilor de fraudă ministrului mediului;

6) Asigurarea transparenței politicii antifraudă și anticorupție prin plasarea acesteia pe pagina web al Ministerului.

V. RISCURI DE FRAUDĂ ȘI DE CORUPȚIE

11. Scopul gestionării riscului este de a permite managerului entității să identifice elementul de nesiguranță privind atingerea obiectivelor stabilite și riscul asociat acestuia, astfel încât să aibă oportunitatea de a spori capacitatea de a adăuga valoare, de a oferi servicii economice, eficiente și eficace.

12. Procesul de gestionare a riscului de fraudă și corupție implică:

1) Identificarea riscurilor aferente obiectivelor entității, inclusiv a celor datorate factorilor interni și externi, la nivel de entitate și la nivel de activități;

2) Evaluarea riscurilor prin estimarea semnificației și probabilității procedurii acestora;

3) Stabilirea acțiunilor ce trebuie întreprinse.

13. Riscurile de fraudă și de corupție, precum și măsurile de control în vederea diminuării acestora sunt rezumate, după cum urmează (liste non-exhaustive):

1) Riscuri de fraudă și corupție

a) Evitarea, manipularea măsurilor de securitate, inclusiv divulgarea informației confidențiale;

b) Manipularea sistemelor informaționale, inclusiv introducerea, eliminarea sau modificarea neautorizată, intenționată a datelor informatice;

c) Manipularea datelor sau a documentelor financiare și contabile;

d) Plăți nefondate și nejustificate;

e) Falsul și falsificarea în înscrierile contabile, manipularea în raportarea patrimonială;

f) Furtul de informații relevante, deturnarea de fonduri, de bunuri sau alte active;

g) Abuz de bunuri sociale;

h) Falsificarea și manipularea contractelor încheiate;

i) Falsificarea, manipularea actelor decizionale;

j) Corupția cu agenții economici și persoanele contraveniente, înțelegeri secrete între personal și furnizorii de bunuri și servicii, acceptarea de la diverși beneficiari de servicii publice a beneficiilor nemeritate;

k) Conflictul de interese;

- l) Favoritism, trafic de influență;
- m) Abuz de putere/serviciu;
- n) Funcții sensibile ocupate de una și aceeași persoană o perioadă îndelungată de timp.

2) Elemente de prevenire a fraudei și corupției

- a) Implementarea și dezvoltarea unui sistem eficace de control intern;
- b) Asigurarea securității păstrării bunurilor materiale;
- c) Securizarea accesului la sistemele informaționale, bazele de date;
- d) Asigurarea transparenței tuturor activităților derulate;
- e) Evaluarea ex-ante a procedurilor de achiziții publice, a tranzacțiilor cu risc major de fraudă;
- f) Segregarea sarcinilor, consolidarea supravegherii activităților ce implică riscuri majore;
- g) Implementarea procedurilor de control adecvate proceselor, inclusiv utilizarea principiului „*patru ochi*”;
- h) Instituirea rotației funcțiilor sensibile;
- i) Stabilirea unei politici adecvate de recrutare a personalului;
- j) Promovarea principiilor de conduită etică, asigurând formalizarea regulilor de comportare;
- k) Identificarea continuă și managementul riscurilor de fraudă;
- l) Asigurarea sancționării faptelor de fraudă comise.

VI. SISTEMUL DE CONTROL INTERN

14. Controlul intern este un sistem organizat și implementat de manager și întregul personal al entității, menit să furnizeze o asigurare rezonabilă cu privire la îndeplinirea obiectivelor entității, având în vedere:

- 1) Eficiența și eficacitatea operațiunilor;
- 2) Conformitatea cu cadrul normativ și regulamentele aplicabile;
- 3) Siguranța și optimizarea activelor și pasivilor;
- 4) Fiabilitatea, siguranța și integritatea informației.

15. Existența unui sistem eficient de control intern, care înglobează activități specifice pentru prevenirea și/sau detectarea precoce a fraudelor, reprezintă un rol important în tratarea riscurilor de fraudă.

Managerii tuturor subdiviziunilor aparatului central al Ministerului cât și a autorităților administrative din subordinea acestuia trebuie să implementeze proceduri de control adecvate pentru procesele cu riscuri sporite de fraudă.

Un factor important, care contribuie la probabilitatea că un angajat va comite un act de fraudă este *oportunitatea*.

Managerii subdiviziunilor de toate nivelurile trebuie să analizeze oportunitățile pe care angajații le-ar avea pentru comiterea fraudei, și să ia măsuri pentru diminuarea riscurilor.

VII. DETECTAREA FRAUDELOR

16. Detectarea fraudelor se poate realiza prin recepționarea informației din diferite surse, cum ar fi:

- 1) Scrisori;
- 2) Audiență;
- 3) Telefonul de încredere (Linia Anticorupție);
- 4) Poștă electronică;
- 5) Controale/verificări, etc.

VIII. INVESTIGAREA ȘI RAPORTAREA FRAUDELOR

17. Orice fraudă/suspiciune de fraudă care este detectată sau suspectată urmează a fi raportată imediat conducerii Ministerului.

În cazul în care vor exista argumente temeinice, conducerea Ministerului va dispune inițierea procesului de investigare a fraudei.

18. În vederea aplicării eficiente a prezentei politici, angajații sunt încurajați să semnaleze fraude/suspiciuni de fraudă, în cazurile în care dispun de astfel de informații.

19. Angajații care semnalează fraude/suspiciuni de fraude sunt în drept să-și păstreze anonimatul, deși indicarea datelor personale ale acestora ar facilita desfășurarea investigării fraudei/suspiciunii de fraudă.

20. Informația semnalată trebuie să fie exactă, cu referințe detaliate, cum ar fi: persoanele implicate; locul și perioada; fraudă/suspiciunea de fraudă, alte informații utile.

21. Informația nefondată, fără indicii concrete și dovezi obiective, nu va fi examinată.

22. Rezultatele investigații vor fi raportate Ministrului Mediului prin intermediul unui Raport.

23. Deciziile cu privire la aplicarea prevederilor legislației în vigoare sau înaintarea spre inițierea urmăririi penale vor fi luate de către conducerea Ministerului.

IX. CONFIDENȚIALITATE

24. Toate informațiile primite/cunoscute cu privire la fraude/suspiciuni de fraudă vor fi tratate în mod confidențial pe parcursul investigații. Rezultatele investigațiilor vor fi divulgate sau discutate cu persoanele relevante, doar la decizia conducerii Ministerului.

25. Confidențialitatea informației aferentă actelor frauduloase raportate este importantă pentru a evita deteriorarea reputației persoanelor suspecte, ulterior găsite nevinovate.

X. RESPONSABILITĂȚI

26. Conducerea Ministerului Mediului este responsabilă pentru stabilirea și menținerea unui sistem de control intern adecvat, care să asigure realizarea cu succes a obiectivelor și atribuțiilor subdiviziunilor structurale.

27. Conducătorii subdiviziunilor structurale sunt responsabili de:

1) Implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern pentru a reduce riscul de fraudă;

2) Identificarea și evaluarea riscului de fraudă ca parte componentă a riscului operațional;

3) Implementarea și testarea măsurilor de control pentru prevenirea și detectarea fraudelor;

4) Raportarea corespunzătoare a fraudelor/suspiciunilor de fraudă în cazul în care acestea au avut sau pot să aibă loc.

28. Angajații de toate nivelurile au datoria să asigure protejarea activelor, utilizarea rațională și eficientă a resurselor, protejarea și menținerea reputației entității.

29. În cazul în care angajatul Ministrului sau a autorităților administrative din subordinea acestuia a primit sau i s-a oferit de la terțe părți cadouri sau beneficii de orice natură, care depășesc limita stabilită de legislație și oferirea lor este legată în mod direct sau indirect de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, acesta urmează să informeze imediat conducerea Ministerului.

30. În contextul prezentei Politici, rolul Direcției/Secției/Serviciului (care va exercita controlul implementării Politicii) constă în:

1) Contribuirea la descurajarea și prevenirea fraudei prin examinarea și evaluarea eficacității controlului intern;

2) Informarea conducerii Ministerului despre depistarea și investigarea fraudelor/suspiciunilor de fraudă;

3) Ținerea evidenței fraudelor raportate și confirmate la nivelul Ministerului.

XI. ADMINISTRARE

31. Direcția/Secția/Serviciului (care va exercita controlul implementării Politicii) este investit cu dreptul de revizuire și înaintarea propunerilor de actualizare, la necesitate, a prevederilor prezentei Politici.

XII. DISPOZIȚII FINALE

32. Prevederile prezentei Politici intră în vigoare la data aprobării.

33. Politica antifraudă și anticorupție a Ministerului Mediului va fi plasată pe pagina web cu acces nerestricționat pentru toți utilizatorii.